

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 155. szám, Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap eszteleni és anyagi részét illető kö-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A népszemélyi nemzeti párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt
50 kr. — Egy óra 85 kr.

Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Megyebizottsági tag- választás.

F. hó 16-án meggyezerte a törvényhatósági bizottsági tagok választása folyt le szokatlan élénkséggel.

Az élénkség egyedüli indoka az a szokatlan pressió volt, melylyel a hivatalos közegek jelöltjeiket a választó közönségre reá erőszakolták.

Soha se működött még a hivatali erőszak oly nyiltan s oly szemérmetlenül, mint az idén. A legtöbb községben még csak választás se volt, mert a jegyző palam et publice kijelentette, hogy hiábavaló volna minden törekvés, mely ellenzéki érületű megyebizottsági tagot akarni megválasztani, annak a törekvésnek a főszolgabíró ugysis nyakát szegné, azonfelül pedig ő is megharagudnék s éreztetné bosszuját.

A főszolgabíró urak se szerénykedtek, mert néhol egész szemérmetlenül kijelölték a megválasztandót s követelték, hogy a választók részavazzanak. Önönmagukat természetesen első sorban jelölték ki, a mi hallatlan erőszak utján volt keresztülvihető.

S ha végigtekintünk a megválasztottak során, — tisztán áll előttünk az az intenció, hogy a megyebizottsági tagválasztás is a közvélemény meghamisítására irányuljon.

Tulnyomó számban kerültek be ugyanis a közgyűlési terembe azok az elemek, a kik mint tisztviselők ott különben is ülés és szavazati joggal bírnak, a kik tehát a törvény egyes kijátszásával választatják meg magukat bizottsági tagul s gyakorolják ilykép önmaguk s kollegáik fölött az ellenőrzési jogot.

Jegyzők, főszolgabírák, központi tisztviselők itt-ott két kerületben is meg vannak választva.

Vissz főszolgabíró két helyen — de Pivniczára ukázt küldött, hogy meg kell őt és Grómon Dezsőt is választani. Véletlenül Pivniczán Sztójkovits György zombori kir. törvényszéki bírót akarták megválasztani, még pedig politikai tendenciák nélkül. A választók akarata hajótörést szenvedett a jegyző erőszakosságán. Másutt a jegyző a választóktól elszedegette a nem tetsző szavazólapot s helyébe mást nyomott a jámbor választó mar-
kába. Hogy azonban ne merészeljen

eltántorodni, esküdtet adott mellé, a ki mint valamely foglyot vitte az urna elé s leszavaztatta.

Hasonló utálatosságok csak Bács-megyében történhetnek, hol annyira megszokták már az önkényt és erőszakot, mikép daczára az új főispán liberális szellemű székfoglaló nyilatkozatának, a tisztviselők nem akarják a főispáni jó szándékot magukévá tenni.

Igen természetes, hogy az egynéhány hó óta működő főispant mind ezért nem lehet felelőssé tenni s készségesen állunk ama várakozó posztó mellett, mely objektív tényekre akarja bírálattát fölépíteni.

Kétségtelen, hogy az új alispánnak se volt még módjában a vármegye összes hivatalos közegeit a választási mozgalmakba való illetéktelen beavatkozástól eltiltani.

De ime, előttünk áll a kétségbevonhatatlan eredmény, mely fölött nem szabad örülnök.

Hiszzen a megyei bizottság arra van rendelve, hogy támogassa a fő és alispánt az ellenőrzés nehéz munkájában.

De már most micsoda támogatást várhatnak a főszolgabírák és jegyzőktől akkor, midőn például éppen azokról vagy az általuk elkövetett visszaélésekről van szó? Elvül kellene kimondani, hogy megyebizottsági tagul jegyző, főszolgabíró, központi tisztviselő stb. meg sem választható.

Reméljük, hogy mire a képviselőválasztás ideje elérkezik, érvényesülni fog a főispán liberális álláspontja s a tisztviselői korteskedés véget ér.

Dr. Drakulits Pál beszéde.

— A képviselőház f. hó 18-án tartott ülésén. —

Drakulits Pál: T. Ház! Alig van hat esztendeje annak, hogy a legliberálisabb magyar miniszterelnök az akkori pénzügyminiszter: Wekerle Sándor ur-több, mint 20-évi deficités költségvetés után, az első költségvetést terjesztette a ház elé, mely felesleget mutatott. Nagy volt az öröm Izraelben, már i. i. a szabadelvű pártban, (Derült-ség a baloldalon) hozannát zengettek a nagy pénzügyi kapacitásnak, ki genialitásával az országot a tönkötől megmentette. Büszkén verték mellükre és az utolsó képviselőválasztások alkalmával büszkén mutatták az elért pénzügyi sikerre. De akit a nagy

hű-hó megtevesztieni nem volt képes, aki a dolog mélyére tekintett, már akkor sem volt elragadtatva a pénzügyi sikerek által, mert mi által lett államháztartásunkban akkor az egyensúly helyreállítva? (Halljuk! Halljuk!) Talán okszerű, gazdasági politika következtében, a meglévő adóállapok jövedelmezősége növekedett, vagy új adóalakot teremtettek? vagy talán külfallamokkal kötött vám-szerződések következtében növekedtek az állam bevételei? vagy éppen sikerült magunkat, ha csak részben is, Ausztriának gazdasági supremáciája alól kivonni és jövedelmeinket így szaporítani; vagy végre talán célszerű és okszerű megtakarítások folytán kiadásaink kevesebdek és az állította helyre az államháztartás egyensúlyát? Oh nem! Ezek mind közönséges czelszerű, természetes, okszerű, tehát elavult és konservatív eszközök. Ezekhez a minden ízében democrata-liberális párt nem járulhat. Ezeket perhorreszkálta; sokkal genialisabb fogást eszelt ki a nagy pénzügyi kapacitás, amely a szabad gazdálkodási rendszeren alapul. (Derültseg.) Egyszerűen confiskálta a magántulajdont; mert nem-e a magán tulajdon confiskálása volt-e legalább részben a regalának kényszer uton való megváltása? (Jó az! Ugy van! a baloldalon) Legalább részben mondom, mert mielőtt az törvényileg kimondott, még mielőtt a kártérítési összegek megállapítottak volna és a kifizetésről szó sem volt — az italmérsi és fogyasztási adók felemeltetésén a kárpótási összegek kétszeresének, sőt háromszorosának megfelelő kamatokkal horribilis berószségeket, préselt ki az italadóért az akkori pénzügyminiszter és azokat még folyton emelik.

Ha abszolút kormány nyul ehhez a genialis fogáshoz: az bizonyára forradalmat idéz elő és meg vagyok győződve arról, hogy a bihari pontok szegre-akasztója, mielőtt azokat szegreakasztotta, első lett volna, aki az ilyen pénzügyi politikát, — ha nem is rablásnak, legalább zsarolásnak nevezte volna. De a szabadelvű párt matadorai biztak a jó magyar nép nazafiságában, biztak a magyar urak lovagiasságában és daczára annak, hogy ezeket már eddig is számtalan-szor megtevesztettek, most sem csáitkozának számításukban. Az érdekeltek megunva a folytonos deficitet; aggódva a kedvezőtlen pénzügyi helyzet miatt az ország sorsán el-tűrték az erszenyülkөн elkövetett érvágást, be-lenyugodtak számosan közülök meg abba is, hogy a kárpótási összegek kiszámításánál mindenkor csakis az állam érdekeit tartották szem előtt az ő hátranyukra. Igaz, hogy a igazságos akarok lenni, azt is meg kell vallanom, hogy voltak olyanok is, a kik ez alkalommal is tudták a regálemegváltást saját hasznukra kihaszálni. Ezek t. i. azok voltak, a kik ez alkalommal is ki tudták használni a kormány támogatásáért őket jogszerűen megillető jóindulatot. (Mozgás jobb felől.) Megengedem, hogy államháztartásunk egyensúlyának helyreállításához 1889-ben sokban hozzájárult az, hogy államadóságaink jelentékeny részének eltüntetését az akkori bő-szegety európai pénzpiacra uralkodó kedvező viszonyok következtében keresztül vitt conversió is sokban elősegítette, a mi reális po-

litikai siker; de ismételten hangsúlyoznom kell azt, hogy sem ez, sem semmiféle konverzió nem lett volna képes a szabadelvű pártnak pénzügyi és gazdasági politikájá mellett az egyensúlyt helyreállítani. Ez csakis az általam fennebb ecseelt azon stíli által volt lehetséges t. i. a volt regale-tulajdonosoknak megkárosításával, másrészt pedig az adófizető polgár jobb megterhelésével. Ezeknek egyikéhez sem kellett pedig pénzügyi zsenialitás, ezekhez csak vakmerőség kellett. A vakmerőség pedig mindenkor meg volt a szabadelvű pártban, meg van ma is. Csak azt az egyet lehet valósággal bámulni, hogy az országnak jó népe, daczára annak, hogy számtalanszor megtévesztett és félrevezetett általa, még most is nemcsak zsaroltatni engedi magát, de túri azt is, hogy jogai egyikét a másik után elkobozzák.

Zichy Jenő gr. Le van igazva.

Drakulits Pál . . . A mikor tehát a regalebirtokosok megkopasztásával és a népnek újból való megterhelésével sikerült az államkasszát megtölteni: az akkori pénzügyminiszter ur, érezve igaztalan eljárásának súlyát, mielőtt a deficit eltűnése feletti első örömmámor elszlott volna, hamarjában aranyjövőt varázolt az ország színe elé. T. i. mindenekelőtt ígerte, hogy a pénzügyi feleslegeknek egy részét hasznát hajtó gazdasági befektetésekben fogja elhelyezni, másrészt ígerte a hitelügynök fejlesztését, a kisbirtokosok érdekeire való tekintettel, nagy részét azoknak fenntartani ígerte, a megvalósításra váró, de még ma sem megvalósított nagy reformoknak életbelepítésével okvetlenül bekövetkezendő költségöbletek fedezésére, a telepítési ügyrendezésére és pénzügyi politikájának mintegy fénypontjává odaállította a valutarendezést, a melyre csakugyan már nagy szükségünk volt is nagy szükségünk van ma is, miután államadóságunk nagy részét aranyjuttaléokra konvertálták az ezek után teljesítendő szolgálatainkat pedig pontosan csak akkor határozhatjuk meg előre, ha a szolgáltatások nincsenek az ágiofluktuatiónak kitéve, ami annál veszélyesebb ránk nézve, mert aranyjárdékaink nagy része oly külföldi kezekben van, a melyek hatalmas befolyást gyakorolnak az ágio

alakulására. És 6 év múlva mit látunk? Mi lett ezen ígéretekkel megvalósítva? Az akkor küszöbön állt nagy reformok közül egy sem lett megvalósítva.

A közigazgatás reformja, a bírósági új szervezet és az új sommás eljárás folytatás okvetlenül szükségé vált és már be is jelentett bírósági személyzaporítás még nem következett be, nagyobb mérvű gazdasági befektetésekről szó sincsen, a telepítés pedig, mely az egyetlen orvosság a jelenlegi agrár szociális mozgalmakkal szemben, — jó formán meg sem kezdett. Sőt a valuta is megnevellett Dánoson és a nagy pénzügyi kapacitás utódja, sehoggy sem bírja azt az ottani homokból kivonszolni. És mindezek mellett pénztári készleteink majdnem teljesen elfogytak és így alig hat év után ezen rengeteg pénztári készletek elfogyasztása mellett ma már újabb deficit előt állunk daczára annak, hogy az egyházpolitikai reformok keresztül vitelével okozott újabb költségek mesterségesen ismét a városokra és községekre harítottak át. Igaz t. ház, hogy az 1896-iki költségvetés néhány ezer frtnyi felesleggel zárul, de aki azt jobban, alaposabban megvizsgálja az csakhamar rá fog jönni, hogy az mint Horászky igen t. képviselőtársam és barátom kimutatta, tényleg mégis deficittel fog záródni, a mely csakis a költségvetésnek mesterkelt összeállításával leplezhető el egyelőre. Az ilyen költségvetést én soha, semmiféle körülmények között sem fogadhatnám el, legkevésbé fogadom pedig el az imént ecseelt előmenyek után, mert én t. ház! ellentétben néhány t. képviselőtársaimnak itt hangoztatott felfogásával, a költségvetésnek általánosságban való elfogadását a kormány iránti bizalmi kérdésnek is tekintem. Általános politikai okokból sem fogadnám tehát el ezt a költségvetést, mert én egyáltalában nem viseltem bizalmat a szabadelvűpárt köréből kikerült semmiféle kormánnyal szemben, legkevésbé pedig a jelenlegi kormánnyal szemben. Nincsen bizalmam a jelenlegi kormánnyal azért, mert eme kormányt minden tehetetlensége mellett és épen e tehetetlensége miatt felette veszélyesnek tartom az országra nézve, (Ugy van balfelől) mert politikai multtal

általánosan elismert tehetséggel és jó kiérdemelt politikai tekintéllyel nem bíró egyének, ha a kormány hatalmat kezökbe ragadják, nagyon veszélyesek az országra nézve épen azért, mert nincsen semmi kockázattal való politikai prestigejük, nincsen multjuk, melyet helytelen politikai cselekedetekkel és magatartásukkal desaválhatnának. Minthogy pedig nincs mit kockázattal, mindent mernek, ha arról van szó, hogy a hatalmat a kezökben megtartsák. Hogy a jelenlegi kormány t. tagjaiban egy-két kivétellel ily egyéneket van szerencsénk tisztelhetni, ez azt hiszem bizonyításra nem szorul. Ennek csak is az ellenkezőjét kellene bizonyítani; de azt hiszem, hogy bárki vállalkozni is erre, lehetetlenségre vállalkozni. (Derűtség balfelől.)

Jól tudom, hogy a bosszú nem szép, nem nemes dolog; de ha őszinte akarok lenni, be kell vallanom, hogy némileg a kiélegetett bosszú érzetével tekintek oda azokra a padokra, mikor ezekkel az urakkal látom a piros bársony székét betölve. Tudom, hogy az uraknak is fáj, hogy ezek és nem mások vállalkoztak politikájuknak további képviseléseire; azonban hamar elszomorkodom, ha eszembe jut, hogy ezek az urak nemcsak a párt, hanem egyuttal az ország ministere is, és hogy működésük mielőtt saját pártjukat tenné tönkre, — a mi különben az országnak a legnagyobb szolgálat volna (Derűtség balfelől) könnyen az országot juttatják tönkre, vagy legalább is oly sebetk üthetnek rajta; melyek egyhamar nem fognak behegedni. (Ugy van! balfelől) És hogy ez igaz, annak e t. kormány rövid uralkodása alatt, — hogy így fejezzem ki magam, — már is számos bizonyosságát szolgáltatta. Példa reá a nyitral választás, az állandó képviselő választó lajstromok összeállításánál országszerte követett eljárás és a zágrábi eseményekkel szemben tanúsított magatartás. Még számos tényit tudnék felsorolni, de nem teszem ezt részint azért, mert mások által is felsoroltattak, részint pedig azok felsorolását másokra bízom, és most csak a miniszterelnök úrnak egy-két ténykedésével kívánok foglalkozni. Foglalkozni óhajtok különösen azzal a törvénytisztlettel, melyet ő a görögkeleti egyház autonómiáját biztosí-

TÁRGY.

Körvadászat.

F. évi november 17-én Fernbach Péter nagybirtokos Brestzovác község határában fekvő Prekaja nevű pusztáján megtartotta a szokásos évi körvadászatot, mert az idén is a vendégszerető házigazda minden tekintetben kifejtett gondoskodása folytán a lehető legszebb ered ménnyel végződött.

Aznap reggel fél 7 órakor 3 kocsiból álló különvonat szállította a következő nimródokból álló társaságot Brestzovác vasúti állomásra: dr. Vojnits István főispán, Schlagetter Gyula polgármester, Szemző István, Zákó Milán, Zedler János, dr. Molnár Károly, Medveczky Zsigmond, Markovith Lajos, Milodanovits Simon, Cservenka Lajos, Falcióné Gusztáv, Popovits Sebő, Halm Ervin, dr. Zákó István, dr. Czvetkovits Péter, Falcióné Nándor, Falcióné Lajos, Szemző Károly, Szemző Dezső, dr. Gertinger Pál, Sztrilich Zsigmond, dr. Aszt Vincze, Fernbach Bálint, ifj. Fernbach János, Vujevich Lajos, Baky Elek, Léderer Pál, Halász Gyula, Birvatsky Péter Zomborból, Ertl János Hódásághról, Zányi Lajos, Zányi Bódog, dr. Rudy Béla és Fernbach Márton Brestzováczirol.

A vasutról a vendégszerető házigazda

fogatai vitték ki a vendégeket a pusztára.

Pompás jövedv uralkodott.

Már Zomborban az indóházban a korábban felkelt ifjuság iniciatívájából Herczenberger Sándor bandája és a házigazda által ett hamarosan felszolgáltított pezsgők, cognacok, spanyol és görög borok adták meg a kellő hangulathoz az első impulzust.

A jövedv utközben az egyesek által kiröpitett szellemzikkra és tósztröppentjük folyton emelkedett és Toszenbergi Vincze lovag urnak a zombori első megállóhelynél elmondott politikai tószta után tetőpontra hágot.

A pusztán a kellő hangulatba jutott társaságra lucullusi villásreggelt várt, melynek befejeztével 1/2 9 órakor a kirándulók még vadászkepes tagjai a kör négyzetéhez fogtak Sebő-mester vezérlete alatt.

A vadászat kedvező auspiciumok közt indult meg, a mennyiben a sorshuzás utján alakult szárnyakban a 13 as számot huzott szárnytagok dr. Czvetkovits Péter lötte az első Vujevich Lajos lötte a második nyulat. — S ezzel Brestzovácson a 13 as szám ismét szerencseképesnek lett declarálva. — De szükséges is volt ez a babonáság eloszlására, mert eleinte a brestzováciak nem igen mertek hajtókul jelentkezni . . .

A vadászat a lehető legszebb eredményel végződött, amennyiben a terítékre került

35 nyulon felől . . . legalább még kétszer annyi ép bürrel szabadult — a jövő évre adván találák lovagias ellenfeleink.

A vadászatnak remek idő kedvezett.

Ennek befejezése után fenyés ebéd volt, mely ebéd kedélyesség és fesztelenség dolgában pártját ritkította, — s kivált a házigazda volt jó jókedvében, hiszen e héten kis fia született, a kinek zsenialitásáról csodákat mesélnék.

Nincs az a népszerű miniszter, kit annyi tósztaban éltették volna, mint az ifju Fernbach Péterkét.

A házigazda fia születése és a vadászat jó sikerülte feletti örömeiben nem engedte szóhoz jutni Toszenbergi Vincze urat, a ki ezért azzal kárpotolta magát, hogy a házigazda elől elitta az utolsó üveg pezsgőt, amit bizonyára azért tett, mert eszébe jutott nagynevű nagybátyja hires végrendeletének ama ominózus clauzulája; — mert sokan látták a házigazdával összesugni — bugni, soha hitelt adhatunk Ledér Pál szavainak Toszenbergi Vincze a végrendelet bizonyos feltételeinek mily uton lehető megvalósítása iránt egyelőre jogi tanácsot kért a házigazdától, — ki kilátásba is helyezte hathatós támogatását.

Hogy az ily szépen sikerült vadászati nap, hol nyerte befejezését — arról a tudósító nem nyert megbízható értesítést.

tó törvényekkel szemben tanusított. (Halljuk! Halljuk! balfelől!) Hogy pedig a miniszterelnök ur ezen ügyekben tanusított eljárását kellően illusztráljam, hivatkozni fogok a miniszterelnök úrnak a hozzá és a közoktatási miniszterhez e kérdésben intézett interpellációra adott válaszára és saját szavaiból fogom a consequentiát levonni és ténykedésének és mulasztásainak törvénytelenességét kimutatni. Mielőtt magukra a tényekre áttérnék, kénytelen vagyok egy pár szóval reflektálni a miniszterelnök úrnak quasi mentegetődzésére, hogy mért választott interpellációra távolléteben, folytonosan távollételem adván okul válaszáának elhalasztására. Hát t. ház — mondja ő — Drakulits képviselő úrnak hozzá intézett interpellációjára már május hónapban válaszolni kívántam, azonban akkor Drakulits képviselő ur nem volt jelen, a választ elhalasztottam. Később Drakulits képviselő ur interpellációjára ismét válaszolni kívántam, azonban Drakulits képviselő ur, a ki akkor Szegeden volt elfoglalva egy levélben az iránt kereste meg a közoktatásiügyi-minisztert, hogy ezen interpellációt megint elhalasztsszam.

Azon kívánságának is eleget tettem. Ugron Gábor képviselő ur — úgy látszik ez a mumus — azonban most, hogy az országgyűlés ismét összejött, igen élesen támadta meg a kormányt, hogy az interpellációkra nincs kedve válaszolni és azok elől kitér. Ilyen körülmények között, daczára annak, hogy most Drakulits képviselő ur ismét nincs itt, nem érzem magam indíttatva arra, hogy most már harmadikban kívánván felelni, ezt meg ne tegyem. (Általános helyeslés) Különbösen azt hiszem, erre jogom is van, (Helyeslés) eltekintve attól, hogy már Ugron képviselő úrnak jeleztem, hogy kötelességemnek tartom, — és ettől el nem térek e hó folyamán a függőben levő interpellációk legnagyobb részére válaszolni. (Halljuk! Halljuk!) Hát t. ház ezzel szemben én bár teszlek a tényállást rectificálni. (Halljuk! Halljuk!) En a congressus összehívása és ezzel kapcsolatosan márczius 27-én terjesztetem elő interpellációmát és azon időponttól kezdve a husvétii szünetekig itt voltam, minden ülésben részt vettem, minden ülésben jelen voltam; két nappal az ülészak berekesztése előtt felkerestem a miniszterelnök urat és megkérdéztam, vajjon fog-e válaszolni, vagy csak a szünetek után.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Azt mondtam, hogy a szünetek után fogok válaszolni.

Drakulics Pál: Akkor tehát azt mondtam, hogy majd a szünet után fog válaszolni, így tehát az, hogy májusban is válaszolni akart volna, egyszerűen nem áll. Hogy miért hozta fel ezeket a miniszterelnök ur, azt nem tudom. Talán elcsúszott akart válaszolni, hogy nem szoktam résztvenni az ülésekben? Legyen meggyőződve, hogy ha magam nem discretálom magamat választóim előtt, csak egy ember diskreditálhat s ez gróf Apponyi Alberti, de semmiképpen sem báró Bánffy Dezső. (Derűtlenség balfelől.)

S most térjünk át magára a tárgyra. A congressus összehívása tárgyában tett interpellációmra a miniszterelnök ur azt felelte, hogy a congressus igen is minden három évben összehívandó, ülései évenként tartatnak, de a jelen esetben azért nem lehetett összehívni, mert a községek, melyeknek a congressusra küldött képviselőit fizetni kellene, de a kiknek a megállapított napi díjakat és utiköltségeket az egyházalapsokból szokták kiutalványozni, ezen előlegeket nem fizették vissza az alapoknak s így 97108 forinttal hátralékban vannak, ezeket kell megtéríteni s csak azután fogja megengedni a congressus összehívását. Mielőtt erre válaszolnék, itt egy adat eltérést kell megemlítenem, mely nem nagyon fontos ugyan, de mégis jellemzi a miniszterelnök úrnak jól értesültségét.

A congressus, mint a görög keleti szerb egyház legmagasabb organuma, jogosítva volna azt is kimondani, hogy a költ-

ségek az egyházi alapokból fedeztessenek. De különben is épp a beocsini zárdatulajdon eladásánál elkövetett eljárással szemben csakugyan nagyon furcsa a borzasztó takarékosági ösztön, mert a mikor a görögkeleti szerb egyházi nemzeti alapok — ez a törvényes kifejezés — az 1860-as években alig tették ki 12 milliót s ma már husz millióra növekedtek, úgy ezeket nincs mit félni, mert kitelik belőlük a költség és én feleslegesnek tartom, hogy holt tőkét gyűjtsünk, melynek senki sem veszi hasznát.

Arra nézve, hogy a felterjesztett szabályrendeletek jóvá nem hagyták, a miniszterelnök ur csak a legújabbban felterjesztett 4 szabályrendeletre reflektált. Nem kívánom felelősségre vonni a többi szabályrendeletekért s én is csak erre a négyre reflektállok. Mindenekelőtt kijelentem, hogy nézet dolga, vajjon e két szabályrendelet megalkotható-e helyesen és idővösen az egységes egyházi alkotmányra vonatkozó szabályrendelet megalkotása előtt. Véleményem szerint igen és akkor a később alkotandó egyházi szervezet fog ezekhez alkalmazkodni. De legyen a kormány felfogása szerint; ha azonban nem akarja a kongresszust összehívni, akkor egyuttal nem ad alkalmat az egyházi szervezet kidolgozására, meddig fognak hát jóváhagyásra várni e szabályrendeletek?

Még csak egy, a miniszterelnök urat jellemző kifejezést akarok hangsúlyozni. „Erre fogunk törekedni első sorban”, tudniillik az egyházi alkotmányt tartalmazó szabályrendeletek megalkotására. Én azt hiszem, hogy a miniszterelnök úrnak nincs joga erre törekedni, mert nincs joga előírni, hogy mit vegyen tárgyalás alá a kongresszus, mit alkosson; arra törekedhetik a kongresszus, de semmi esetre sem a miniszterelnök ur, a kinek a mi autonóm körünkben nincs kezdeményező joga.

Béthy Ákos: Ez egy van!

Drakulics Pál: A másik dolog a miniszterelnök ur válasza a beocsini cemenzgyárra vonatkozólag. (Halljuk! Halljuk!) Én megvallom, csakugyan meg voltam lepelve, hogy a miniszterelnök ur oly őszintén bevallotta az e téren történt törvénytiséget, vagy hogy ne használjak oly kemény kifejezést, bevallotta, hogy ténykedése által autonómiánkat megsértette. Ez igen szép a tisztelt miniszterelnök úrtól, még szebb az, hogy az ő felségéhez intézett felterjesztésben hangsúlyozni méltóztatott azt, hogy ez kivételesen történik. De nem volt szép a miniszterelnök úrtól, mikor precedensekre hivatkozott e tekintetben, hogy volt már eset, mikor a kongresszus határozata nélkül adtak el egyházi, zárdái javak, akkor oly eseteket hozhat fel, melyek éppen nem analógok a beocsini esettel. Ugyanis ez esetben a kongresszus választmányom nem ment bele abba, hogy az eladás jóváhagyása ő felsége elé terjesztessék. A miniszterelnök ur által felsorolt mind a négy általam mint precedensekre hivatkozott esetben pedig maga a kongresszusi választmány határozta el és terjesztette fel a miniszterelnök urhoz, hogy jóváhagyás végett ő felsége elé terjessze és vagyoni felelősséget is vállalt ezért. (Egy hang a palodalon: Ez egészen más!) Tehát a tisztelt miniszterelnök ur, mikor ilyen eseteket állít fel precedensek gyanánt, melyek lényegükben teljesen eltérnek az általam felhozott esettől, legalább is licentia poeticaival élt. S mivel indokolta azt, hogy erre indítatva érezte magát? Hogy az ügy sűrűs és a zárdai jóváhagyás megtagadása esetére a legnagyobb károsodásnak néz elébe, mely károsodásért ő nem vállaltott felelősséget. Hogy mennyire sűrűs volt az ügy, ezt illusztrálja az, hogy ezen eladott terület az érvényben volt bérszerződés szerint évi 4000 fitért 1909. május 15-ig volt bérbeadva, tehát még teljes 14 évig maradt volna érvényben a bérszerződés s ugyanannyi jövedelmezett volna, mint az adásvételi szerződésben megállapított 100,000 forintnyi vételár négy százaléknyi kamatja. Miután ez a jövedelem még 14 évig befolyt volna s na-

gyobb jövedelmet a zárdai most sem kap, az ügy nem volt sűrűs. Marad még a czélszerűségi ok, nehogy ezen 14 év lejártá után a zárdai esetleg kisebb jövedelemben részesüljön. Hogy pedig ez tisztán lehetetlen dolog, azt én ma bátran merem állítani, mert egy bécsi építészernővel, ki jelenleg a Bácskában építkezik, igen ügyes ember s nagy építkezéseket vezet, leutaztam Beocsinre, megtekintettem az egész telepet, készítettem magammal hiteles térrajzot az esetre, hogy ha állításaim megtagadhatnának, igazolni tudjam magamat; és meggyőződtem arról, hogy mindenekelőtt a 29 hold terület nem használhatatlan, szó sincs róla, sőt nem mondok sokat, ha azt mondom, hogy még 60—80 esztendeig használható; igaz, hogy meggyőződtem arról, hogy a Spitzer-Ornstein és Redlich-czég maga is vásárolt ott telkeket, de ezek a zárdai telkei nélkül nem használhatók, mert a zárdai telkek a hegy oldalán vannak és bemennek a síkságba, mely őket a Dunával köti össze úgy, hogy lehetetlen ezek nélkül saját telkeiket kihasználni; igaz ugyan, hogy a czég az adásvételi szerződésnek jóváhagyása előtt rövid idővel megszűnt a zárdai telkét a cemenztelep explotálni és átment a saját területére és ott dolgozott, de mihelyt a szerződés jóváhagyott, felhagyták eme munkával és azonnal visszatért a zárdai tulajdonát képezett volt területre és most ismét ott szedi a cemenzert és pedig nem felülről, mint eddig a saját területen, mert nagy földrészteket kell megbontania, hanem alulról, fűrőgépek felhasználásával s így még jobb cemenzert kap és dolgozhatik legalább 80 évig. Meggyőződtem arról is, hogy magán ezen a területen, eltekintve azon épületektől, amelyek az általunk másoktól vásárolt területen vannak, több mint 300,000 forint értékű épület van, amely a szerződés lejártá után mind a zárdai tulajdonába esnék vissza.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Ez nem áll!

Drakulics Pál: Ki mondotta azt?

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Én mondtam!

Drakulics Pál: A tisztelt képviselő...

(Egy hang balfelől: A miniszterelnök mondta!) Vagy úgy? A miniszterelnök ur? (Nagy derűtlenség a bal-és szélsőbaloldalon.) Hisz ő nem tud a szerződéshez, csak egyszerűen letagadja a tényeket. (Derűtlenség a bal-és szélsőbaloldalon.) Mielőtt a miniszterelnök ur ilyeneket komolyan állítani merne, azt tanácsolom neki, hogy midőn egy ilyen nagyfontosságú ügy jóváhagyásáról van szó, akkor előbb saját megbízható szakértői által tájékoztassa magát arról, hogy áll-e ez vagy nem és akkor rájött volna, hogy igenis áll és nem kockáztatta volna meg az előbbi állítását. (Élénk helyeslés a bal-és szélsőbaloldalon.) Ismételen állítom, hogy ezen a területen, a mely eladott és nem azon a területen, a melyet a czég másoktól vett, eltekintve az elmozdított és elvihető gyári berendezéstől, maguknak az épületeknek az értéke, tehát „was niet — und nagel-feszt ist!” ezt a kifejezést használom, mert az Erdélyben meg érvényben levő osztrák magánjoggal talán jobban tisztában van, mint erdélyi ember, a tisztelt miniszterelnök ur (Derűtlenség a bal-és szélsőbaloldalon.) — több mint 300,000 forint.

Tovább megyek és hivatalos adatokra, az észéki kereskedelmi és iparkamara jelentésére hivatkozom. E szerint a Csik-féle cemenzgyár, már tudniillik a volt Csik-féle, mert most ez is az Ornsteiné, 250 ezer métermázsza forgalmat csinált évenként, az Ornstein-féle 800 ezret, tehát hivatalos adatok szerint több mint háromszor annyit. Amaz régebbi gyár, hosszabb idő óta dolgozik, s annak területe 9 hold, ennek fele részéért még 95 ezer forintot fizetett az év tavaszán az Ornstein és zárdai, ezzel szemben tehát arról, hogy a zárdaterület csak 100 ezer forintot érnek, egyáltalában beszélni sem lehet.

Nem akarom a miniszterelnök urat azzal vádolni, hogy nem jöhessen meg azzal, megengedem, hogy félre lett vezetve, de egygyel igenis vádolom, és ez az, hogy midőn egy ily nagy ügyet rendkívül okosból és az illetékes hatóságok megkerülése mellett jóváhagyására akarja a koronát belevinni, győződjenek meg előbb az ügyek állásáról (Helyeslés a baloldalon.) Ezen esetben pedig azért kellett volna jobban meggyőződnie, mert a kongresszusi választmány kétszer is, a miniszterelnök ur felhívására kijelentette, hogy nem mehet bele az eladásba és nem is ment bele abba, sőt azt a véleményt sem adta, hogy anyagi szempontból nincs kifogás, mert e tekintetben egyszerűen nem nyilatkozott. Lehet, hogy annak is van háttere, de azt nem akarom kuttanni; szóval a kérdés anyagi oldaláról nem nyilatkozott, de mindig visszaterjesztette a miniszterelnök urhoz azzal, hogy ő ebben a tekintetben nem kompetens.

Hogyha az előbbi négy esetben elvállalta az anyagi felelősséget, mért nem vállalta el ezen esetben? Már ez magában véve kellett, hogy a miniszterelnök urnak gondolkodásra okot adjon. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Hát tisztelt Ház, ezekkel szemben eléggé illuztrátum, úgy gondolom azon törvénytisztelőt, azon atyaigondoskodást, melylyel a miniszterelnök ur a mi autonómiánkkal szemben viselkedett.

Es éppen ezért, meg lévén győződve arról, hogy hamarjában üdvösebb intézkedéseket nem várhatunk, legalább addig nem, a míg Bánffy Dezső a miniszterelnök: én a költségvetést, miként már kijelentettem volt, most ismételve kijelentem, nem fogadom el általánosságban a részletes tárgyalás alapjául. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Megyebizottsági tagok választása.

Kis Kéren — írja levelezőnk — f. hó 16-án választották meg a megyebizottsági tagot Künstler Károly tanító személyében, ki Korbai Pál 19 szavazata ellenében 73 szavazattal győzött. E választás az ellenzék újabb diadalának tekinthető; Künstler ugyanis a nemzeti párt lelkes híve. — *Bulkeszen* ugyancsak 16-án ejtetett meg a megyebizottsági tagválasztás. A két jelölt — Kottler Ottó ág. ev. lelkész és Tessényi István közs. jegyző — közül 23 szótöbbséggel Kottler Ottó lett megválasztva, daczára az ellenpárt nagy erőfeszítésének. *Német-Palánkán* Grómon Dezső honvédelmi államtitkár és Herczeg Gyula közs. jegyző választották meg Schrödter György 99, Schön Janos 96 szavazata ellenében. — *Ó-Palánkán*, minthogy Veszelinovits Mihorád szolgabíró egyetlen ellenjelöltje, Popovits Száva a jelöltségtől visszahírt, Veszelinovits egyhangulag lett megyebizottsági tagga megválasztva. — *Ó-Becsén* az első választókerületben dr. Vojnovits Áron és dr. Popovits Milán, a második választókerületben Boromissza Tivadar, Szonomár Elek és Fetter János lettek megválasztva megyebizottsági tagokká.

Ó-Kanizsán, mint levelezőnk írja, szombaton megyebizottsági tagoknak választották: az I-ső kerületben Kafka Gyula és ifjabb Mihályi Sándor szabadelvű párti, a II-ik kerületben pedig dr. Király Sándor és Tukats néppárti jelölteket. A többi községekben ily eredménynyel ment végbe a tagválasztás. Bács-Szent-Tamás: dr. Pavlovits Momir, dr. Balogh Ernő. Matoss János. Bodrogh-Monosztorzsegh: Balázs Vince. Bajmok: Nagel Gyula. Gubinyácz Antal. Bogojeva: Berecz Károly. Bikity: Tománovits György. Hegyes: Cziráky József. Kiszács: Langhoffer Károly. Ns-Militics: Tárcazy Dezső. Vidákovits György. Ó-Verbász: dr. Pavlovits Simon. Ó-Futtak: Kovacevits István. Ó-Sztapár: Momirovics István. Poppov Bogdán. Ó-Szivac: Sándor Béla. Popovits Dusan. Petrovác: Mrva György. Gerich Endre. Parabuty: Szalai József. Rigyi-

ca: Preininger János. Szeghegy: Weinrich Daniel, Szónta: Parcetsics József. Gajdobra: Reisz János. Gara: Nikoltis Izidor. Ribovicsz András. Jankovác: Szücs Lajos. Vörösvárszky Gergely. Kolluth: Tárcazy Dezső. Karaivukova: Rumbach Mihály. Keryaja: Gärtner Mihály. Katymár: Weiszmár Mihály. Melykut: Miko Mihály. Moholy: Konyovits György. Jozsimovits Dusan. Mikosevits Kanut. Apatin: Schmausz Endre. ifj. Mayer Janos. Krieg Bela. ifj. Dombovits Antal. Bács: Vissy József. Bács Almás: Siskovits Tamás. Arnold Antal. Bukin: Ripszám Gáspár. Feketehegy: Kozma Dezső. Madaras: Vinkó József. Róza Imre. Petrovosszelló: Popovits Pántó. Topolya: Fekete István. Jedicska Mihály. Vaskut: Mikosevits Kanut. Bezdán: Bosnyák János. Meszner István. Cservenka: Kruttschmidt Nándor. dr. Széchényi Tamás. Csurogh: Vucsetits Gábor. Bertolino Sándor. Deszp.-Szt. Iván: Popovits Sebő. Felső-Kovil: Bajazetov Zsivkó. Fliipova: Martin József. Zenta: Boromissza János. Rezsnyai Aurél. Szabó László. Kikircics János. Ormos Kálmán. Szárits Bertalan. Peczárszky György. Zsablya: Pápity M. Milos. Bács-Földvár: Koráni Ferenc. Popovits Boskó. Gyurgyevó: Mosovits Dusan. Járek: Jeisel Mátyas. Szilbás: Sorok Gyula. Novoszelló: Tripolszky Béla. Obrovác: Szauter István. Graul Miklós. Bácsujfalu: Mladoniczky Vince. Kula: Dosztig József. Mezey Zsigmond. Gákova: Rockenstein Nándor. Titel: Vracsarits Glisó. Kovil.-Szt-Iván: Kohut Henrik. Martonos: Eremics Vljakó. Csavoly: Schwerer Lajos. O-Morovica: Vojnits Dávid. Mang István. Piros: Szabó Péter. Pacsér: Bogyó Ödön. Pivnica: Gromon Dezső. Vissy József. Rigyica: Peininger János. Szántova: Ödry Andor. Sztanics: Neszmírak Mátyas. Bichler Vilmos. Tovariso: Sztójancev Nikola. Torzsa: Guttwein Lajos. Turia: Vujcicsics Pál. Temerin: Mihajlovits Endre. Zsotér Ákos. Benedek Mihály. Új-Soóvé: Petri Károly. Sigmond Göntér. Új-Verbász: Várossy Károly. Rátai József. Keresztur: dr. Radics Elek. Ó-Kér: Szmiha Kálmán. Kumbaja: Szommer Jozsef. Hódságh: dr. Hofbauer Miklos. Ertl János. Új-Szivac: Hetteszheim Henrik. Csantavér: Szokola Gyula. Jordán Béla. Baracska: Muró Ambrus. Rác-Militics: Gradinszky István. Prigl.-Szent-Iván: Valihora Ágoston.

Politikai hírek.

Drakulics Pál mentelmi ügye. A képviselőház mentelmi bizottsága hétfői ülésen terjesztette be jelentését több képviselő, köztük dr. Drakulics Pál, városunk képviselője mentelmi ügyében. A bizottság Drakulics Pálra, ki jogerőre emelkedett ítélettel párvialdal vétsége miatt államfogházra ítéltetett, a mentelmi jog fölfüggesztését kéri. A mentelmi ügy napirendre tűzése fölött a Ház későbbben fog határozni.

A szerb egyházi ügyek. A horvát tartománygyűlés szerb képviselői — mint értesülünk — legutóbb értekezletet tartottak, melyben beható megbeszélés után abban állapotok meg, hogy felkéri a kormányt, hogy a vallás- és közoktatásügyi osztály mellett külön előadói állást szervezzen a szerb egyházi ügyek elintézésére, mely állás a gör. kel. szerb egyház egyik lelkésze által lenne betöltendő. Az értekezleten részt vett a károly-városi és pakraczi püspök is.

Zárszámadási előadó. A képviselőház zárszámadási bizottsága f. hó 16-án választotta meg az 1894. évi állami zárszámadásak előadóit. *Zákó Milán*, a csajkás kertület orsz. képviselője a *bisebb tárczák* zárszámadásainak referálásával bízott meg.

HIREK.

— **A királyné nevenapja.** Mint minden évben, úgy az idén is, kegyelmes ünnepe volt városunknak a felséges királynénak, kinek jósága messze földön ismeretes s ki a magyarokhoz való ragaszkodását annyiszor s oly szívesen kimutatta, nevenapja. A főgymnasium és a felsőkereskedelmi iskolában az előadások szüneteltek s a tanuló ifjuság részt vett a róm. kath. templomban a hálaadó istentiszteleten. A város több helyén pedig háromszintű zászló volt kitűzve a nap tiszteletére.

— **Kinevezések.** Schmausz Endre, szabadkai főispán, Wenzel Lajos városi helyettes szarvótvét állásába véglegesen, Wuest Jenő bikityi körállatorvost pedig szabadkai állatorvossá nevezte ki.

— **Változások az egyházmegye körében.** Makay Gábor topolyai hitoktató káplán akasztói plébánossa nevezetett ki. Kápláni minőségben áthelyeztetek Kürtösy Antal Jankováczi Topolyára, Szeitz János Sztanicsicsról Jankováczi, Tillingner Ferenc Vaskutról Sztanicsicsra Grünfelder Antal Garáról Veprovácra és Schwerer Imre Veprováczi Garára.

— **Megyebizottsági tagválasztás Ó-Becsén.** Ó-Becsei levelezőnk írja: Erős harc folyt le a megyei képviselők választása alkalmából, a néppárt és szabadelvű párt küzdött egymással. A néppártiak 15 jelöltje Kovács Ferenc káplán volt, a kit mind a két kerületben felleptettek és már hetek óta szervezkedtek. Hogy a megválasztása bizonyosabb legyen melléje vettek a népszerű Gortva Lázárt. Hogy az úri osztályt is némileg biztosítsák felvették jelöltnek Paulkovits Ottó nyug. kuriai bírót. De hasztalan volt az erőlködés; sőt még az a fogás sem használt, a mihez később fogtak. Ugyanis a társult vett két jelöltet később törölték és csak magát a káplánt hagyták, hogy így esetleg egyedül emelkedjen ki, míg a többi-nél eloszlik a szavazat. Mégis csuf volt a vereség, mert a mi Szonomár dr. Vojnovits, dr. Popovits, Boromissza és Fetter 130—180 szavazatot nyertek, addig a néppárt jelöltjei alig bírtak 40—50 szavazatot a sok kortes daczára egybegyűjteni. A biztosra vett győzelem nem sikerült, el van keseredve a néppárt intőzése.

— **Halálozás.** Dr. Flesch Adolfot, lapunk munkatársát súlyos gyász érte. Őcséce, Flesch Lázár 19 éves korában elhunyt. Az elhunytnak, kinek hirtelen halála annál megrendítőbb, mivel alig négy hónapja fejezte be csak tanulmányait, temetése folyó hó 20-án ment végbe az esős idő daczára díszes részvét mellett. Korporsójára az ifjuság koszorút tételet ily fölirással: „Felejthetetlen barátunknak — az ifjuság.”

— **Az anyakönyvvezetés Szabadkán.** A belügyminiszter megbízásából Lukács György belügyminiszteri titkár Szabadka város anyakönyvi hivatalait megvizsgálta. A vizsgálaton, melyben Kostyal Ferenc anyakönyvi felügyelő is résztvett, konstataálták, hogy az anyakönyveket teljes rendben és pontosan vezetik.

— **Prielle Kornélia Ó-Kanizsán.** Megirtuk, hogy Sz. Prielle Kornélia Ó-Kanizsán mint műkedvelő föl fog lépni. A műkedvelők ez alkalomra a következő színlapot bocsátották ki. Műkedvelői előadás. Ó-Kanizsán, a nagyvendéglő diszteremben 1895. évi november hó 24-én az ó-kanizsai műkedvelő társulat tagjai által. Magyarország nagynevű művésznője, ó nagysága Szerdahelyi Prielle Kornélia urnó, a budapesti nemzeti színház tagja, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa szíves felleptével adatik: A nagymama. Vigjáték 3 felvonásban. — Irtá: Csiky Gergely. — (Rendező: Gajó István.) Személyek: Szerémi grófné Onagys. Sz. Prielle Kornélia urnó, Ernő, unokája Ocskay Miklós ur, Ör-

kényi Vilmos báró nyug. ezredes Gajó István ur, Kalmán Piroksa rokoni Mach János ur, Ocskay Irénke k. a. Timár Karolin nőnevelő intézet tulaj. O. Bagi Jolán urnő, Mártha L. Ocskay Rózsika urnő, Tódorka Szilárd tanár Langó Seraphine nevelőnő az intézetben Hern Edé ur, Zs. Adányi Etelka urnő, Kosztá nyug. evang. tábóri lelkész Pintér Gyula ur, Balsay Flóra, Peredi Janka, Eörsy Vilmos, Vilkey Berta, Aba Margit, Kereszturi Katicza, növendékek az intézetben Pintér Gyula ur, Ladóczky Berta k. a. Friedländer Rózsa k. a. Kiss Anna k. a. Basa Juliska k. a. Kiss Teréz k. a. Galambosné, a grófné gazdasszonya Simonyi Anna k. a. Pinczér Andriana József ur. Intezeti nevelőnők, növendékek, — Történik az első felvonás egy nőnevelő intézetben, a másik kettő egy tengeri fürdőn. Az előadással befolyó tiszta jövedelem az ókanyizai műkedvelő társulat volt igazgatója, néhai Szerdahelyi János emlékének megörökítése czéljából létesítendő sirkoszoru-alap javára fordítatik.

Vettük a meghívót. A b.- kulai ág. ev. iskola építési-alap javára a „polgári olvasóegylet” helyiségeiben f. hó 30-án rendezendő műkedvelői előadással és hangversennyel egybekötött táncmulatságra. Kezdeté pont 8 órákor. Helyárak: 1. sorban 2 frt; — 2. sorban 1.50 frt; — 3.—4. sorban 1 frt. A többi sorokban 80 kr. Állóhely 50 kr. Fűtőfizetések a jótékony czélra való tekintettel köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtaztatnak. Jegyek előre válthatók: Berkovits Márk ur könyvnyomdájában, Baum Henrik ur nagykereskedésében és Knefely Nándor ur üzletében. Műsor. 1. Rubinstein: Concert op. 25, előadják 2 zongorán. Solty Gusztávné és Kovács Desenés urnők. 2. „Sziget a szárazon.” Eredeti vígjáték 1. felvonásban. Irta: Dr. Grubiczky L. Személyek: Kurucz Boldizsár földbirtokos Molnár Gusztáv ur, Melanie leány Manhold Rácz Margit k. a. Kurucz Gáspár nyug. tanár, Boldizsár öcsese Fuhrmann Lajos ur, Zsolnay ügyvéd Dr. Ritter Gyula ur, Mérély mérnök Berkovits Rezső ur, János, Kurucz Boldizsár inasa Manhold Rácz Kalmán ur, Julesa, Melanie szobalánya Kohlhammer Rozika k. a. 3. Eckert: Patti Arie et Romance enklér dr. Vaally Emliné urnő. Zongorán kíséri dr. Körber Zsigmondné urnő. 4. „A csók és a hygiene” irta és felolvassa dr. Holländer Dávid ur. 4. „Az első férj.” Vígjáték 1. felvonásban. Irta: Bayard. Személyek: Blanchet, nagykereskedő Baumann Antal ur, Arsenie neje Szakácsy Sándorné urnő, Viktor, ennek fia első férjétől Milla Antal ur, Juliette, Blanchet unokahuga Grosz Ida k. a. Bonin Baum Sándor ur. Történik Párisban Blanchet lakásán.

— **Ó Becsén eddig,** ha volt is a nagyobb kereskedők üzletét felett szerb felirat, az az utóbbi években letűnt. Az utolsó is a múlt héten vették le Milla boltjáról és ime másnap Fránkl boltján függesztettek ki szerb felíratu táblát. Nagy feltűnést keltett, hogy az a régi czég, miért alkalmaz ily felíratot, holott Petkovits, Mravits stb. szerb üzlet felett ez nincs. A piacsteren most ez az egyedüli szerb nyelvű tábla van, a minek szükségessé talány.

A kivándorlások ellen. Azt hisszük Bacs-megyére, honnan szintén elég számmal vándorolnak az aranytermő Amerika felé, szintén ráfer a belügyminiszter újabb rendelete, melyben fölhívja a törvényhatóságokat, hogy óvják a népet azon geniui ügynökök ellen, akik csabos ígéretekkel a Brazíliába való kivándorlásra kecsgetik azokat a jóhiszeműeket, akik a szép ígéretekre könnyen lépre mennek. Az elcsábított szegény magyarok, akiknek a képelete csupa arany légvárat épít, nem jutnak tovább Genuánál, ahonnan, miután az ügynökök kifosztják őket, rendszeren elzúllva kerülnek haza, mint tanoncz-szállítmányok.

— **Pályázat.** Az újvidéki főgymnásiumnál iskola orvosi és egészség-tanári állásra pályázat hirdettetett.

— **A szabadkai nemzeti kaszinó** új épülete már annyira közel áll befejezéséhez, hogy a mű-építész Raichl J. Ferencz f. hó 23-án d. u. 4 órákor bokréta-ünnepélyt tart, mely a meghívottak nagy számát s előkelőségét tekintve igen disztes: ígérkezik. Lapunk is képviselve lesz e bokréta-ünnepélyen s lefolyásáról részletes tudósítást fogunk közölni.

— **Érsekünk betegsége.** Csaszka György kalocsai érsek egészségi állapota még mindig gyöngye, úgy, hogy az érsek sem nem fogadhat, sem egyházi funkcióit nem végzeheti. Az érseket színek utcai lakásán ápolják és orvosai szerint föltétlen nyugalomra van szüksége.

— **A bacs-bodrogh megyei agarász-egylet** f. hó 11-én tartotta meg évi összesi agarversenyt. Tizenhét agar volt nevezve. Győztes dr. Antunovics József „Hattyu” agara, mely egy értékes ezüst bilikomot nyert. Második Szemző István „Bolygó” agara a tétel felét vitte el.

— **Választások Szt-Tamáson.** F. hó 14-én választották meg az üresedésben lévő irnoki állásra Magyarerevisy Velyko szabadkai lakost. Bábanak Kaiyanszki Prötics Katalin nádalyi lakosnőt szótöbbséggel megválasztották.

— **Hivatal vizsgálat.** Gombos Béla ó-becsei főszolgabíró f. évi november hó 14-én Bács-Szt-Tamáson általános hivatalvizsgálatot tartott s mindent rendben talált.

— **Leköszönés.** Nagy Mihály, Német-Palánka község bírása, ki ebbeli hivatalát már évek hosszú során át teljesítette, f. hó 11-én állásáról leköszönt.

— **Az első vegyes házasságok.** Már kezdenek ezek is mind kevésbé újság számba menni. Zentai levelezőnk értesít bennünket, hogy ott f. hó 14-én kötötték vegyes házasságot Go.nbos Zsigmond, r. kath. valása, és Rosenberg Fanny izraelita felek. — Valamit azonban levelezőnk elfelejtett megírni; azt ugyanis, hogy vajjon el-e utazik az új pár az egyházi áldás megnyerése végett — Aradra.

— **Új vasut.** A Zákó Milán által tervezett vasut irányzat új tervvel bővült. Ugyanis Bács-Földvártól elágazólag Temerin érintésével is menne egy ág Újvidékre. Mar az érdekeltségek képviselőit meg is lettek kerelve az irány pártolásával és eddig Temerin, Zsablya, Bács-Földvár, Csurogh és Goszpodince községek szavaztak meg kisebb nagyobb összegeket, egy és más megszorításokkal e czélra.

— **Égő vonatkerékek.** A Szabadkáról Zentára jövő délutáni vonat egy vagonjának kerekéi a zentai állások közt meggyuladtak. A kísérő személyzet rögtön észrevette a bajt és az állomásnál lecsatlolta, mire a vonat kevés késéssel továbbított.

— **Csödmegnyitás.** Az újvidéki törvényszék Hirschl Sámuel ellen csödöt nyitott. Csödbiztosul Rehák Ferencz kir. törvényszéki bíró, tömegmondokul dr. Belohorszky János, helyettesül dr. Adamovits István ügyvédek nevezettek ki. Bejelentési határidő 1896. január 9. —

— **Bácskai borok diadala.** A lumpjairól híres Bácskának egy újabb sikerét az előbbiből levont konkuzencia után sokan nem fogják csodálni. Ez újabb sikere az a szép eredmény, a melyet bortermelői a szegegy gazdasági egylet kiállításán elérték. A bacsmegeyi kiállítások közül az I. csoportban (1892-iki és régebbi fehér borok) elismerésben részesült Hegger József (Csonopoly). A II. csoportban (1893 és 1894. évi fehér borok) Allaga Ottó bajai borával a harmadik díjat nyerte, míg Scherk Gyula bács almásai termésével dícsért nyert. A IV. csoportban (1893. és 1894. vörösborok) Eremitas Milos (B. Martonos) almásai borral az ötödik díjat nyerte, s ugyancsak Eremitas nyert az V. csoportban (ó siller borok) ugyazintén a VI.

csoportban (új borok) b. almásai termésével dícsért. Ez utóbbi csoportban Scherk Gyula b.-almásai borral elismerést nyert. Végül meg kell említenünk, hogy a kiállítás a bacs-kaiak borszakértői hivatottság elismerésének is adózott, a mennyiben a jury egyik tagja bacsikai volt, Keller Imre, bajai bortermelő.

— **Meghívó.** A szabadkai ügyvédi kamara választm. anyának, — mely áll: az elnökből, elnöki helyettesből, titkár, pénztárnok, ügyész, nyolcz választmányi tag és négy pótagból — következő három évre leendő megválasztására az 1874. évi XXXIV. t.-cz. 23. §-a alapján a közgyűlést 1895-ik évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 órájára ezennel kiűzöm. Miről a kamara tagjait azzal értesítem, hogy a közgyűlés a szabadkai takarékpénztár és népbank tanácskozási helyiségében fog megtartani s egyedüli tárgyát e választás megejtése képezendi. Figyelmeztetem egyidejűleg az ügyvédi kamarának Szabadkán nem lakó tagjait az 1874. évi XXXIV. t.-cz. 23. §-ára, mely szerint szavozó-jegyeiket saját pecsétükkel ellátva és kivülről neveiket ráírva beküldhetik. Szabadka, 1895. évi november 14. Paukovich Andor, a szabadkai ügyvédi kamara elnöke.

— **Esküvő.** Pilya György, zombori adóhivatali gyakornok vasárnap d. e. kelt egybe Kupuszarevits Anna kisasszonnyal, Kupuszarevits Lyubomir zombori gör. kel. eszperes leányával.

— **Az első.** Kupuszinán is végre valahára fölvattak e hó 11-én a polgári házasságot. Az első, kikre az egyházi áldáson kívül az anyakönyvvezető áldása is esett, Kiss Pál és Balogh Borbála voltak. — **Bács Madarason** — mint levelezőnk írja — nem kis ünnepélyességgel és díszszel eszt meg az első polgári házasság. Nem csupán, hogy a hazasulandó felek vonultak be pompával az e czélra fölékesített község-házi díszterembe, hanem, az anyakönyvvezető, Allaga Pál is fényes díszmagyarban emelkedett szellemű beszédben adta őket össze. A felek itt szintén egyházi fórum előtt is megáldatták frigyüket.

— **Pályázat az adai földmives iskolánál.** Az adai m. kir. földmives iskolánál előleptetés folytán megüritült ösztöndíjas gazdasági segédi állásra pályázat van hirdetve. Pályázhatnak a m.-óvári gazdasági akadémiát, vagy a többi gazdasági tanintézetek valamelyikét jó sikerrel végzett egyének. Pályázati határidő november 30.

— **Siremlők leleplezése.** Néhai Bassó Vilmos bajai nyug. izr. néptanítónak, a baja izr. hitközség volt tanítványai és barátai közadakozásból díszes emlékkövet emeltek melynek felavatása f. hó 12-én ment végbe. Az elhunyt sirjánál, hová a bajai izr. iskola tanulói kivonultak, Stricker Simon tanító szentelt néhány meleg szót, utána Berger főkantorné imájával az ünnepség befejeződött.

— **Bácskai orvosok egyesülete.** Nemrég mi is reprodukáltuk amaz eszmét, melyet néhány lelkes bacsikai orvos egy megyénkben alakítandó orvos egyesület tárgyában fölvetett. Az eszme kezdeményezőinek ugylátszik, sikerült tervüket véghez vinni; mert, mint értesülünk, a megalakulástól még csak egy lépés választja el azt. Az alapszabályok előkészítésére összeült bizottság az alapszabály tervezetét a f. hó 17-én, Pavlovics Simon megegyei tiszti főorvos elnökelete alatt tartott értekezleten, a dr. Wohl József által szerkesztetoken némi változás eszközölve, el is készítette s azt a közelébb tartandó alakuló gyűlésen, melyre minden valószínűség szerint dr. Chyzer Kornél miniszteri osztálytanácsos is lejön be fogja terjeszteni. Így tehát az egyesület, melynek szűk ségességéről nem egy ízben a sajtó útján cikentek érvelések, s a melynek használati csakis ténykedései alkalmával becsülhetjük meg igazán, végre testet fog ölteni.

— **A család egy nagymestere.** Furfangos módon élt vissza Szt-Tamason egy jeles firma Matos esperes nevével. Az úriasan öltözött fiatal ember először is Fülöp József kereskedő üzletében jelent meg, ahol magát az esperes öcsöcsének adta ki és megrendeléseket tett. Kiválasztott magának ingeket, nyakkendőket és egyéb árukat, és kérte, hogy csak könyveljek el azt az esperes, az ő rokona nevére. Kissé feltűnő volt ez az üzletben, de végre is nem tartották lehetetlennek és kiadták a csomagot, amit az illető magával is vitt. Innen a czukráshoz ment az idegen, ahol — teljes jártassággal — külföldi sütéményeket rendelt, erősen kikötte, hogy azok d. u. 3 órára a plébánián legyenek. Egyet mást meg is kóstolt és távozott. Délután pont 3 órakor a megrendelt sütéményt elvitték a plébániára és akkor derült ki a család műve. A hír gyorsan terjedt a községben s csakhamar jelentkezett a becspott kereskedő, majd később egy szerb gazda, akinél meg kocsit fogadott az ipse Zomborig és a gazda a fiát küldte el vele, aki miatt erősen aggodott. Az esetet bejelentették a rendőrségnél is, ahonnan sürgönyöztek Verászra, ha netán vasúton illanna el, és más irányba is. Ez ideig azonban még nincs nyoma a furfangos bevásárlónak.

— **Egy tolvaj üldözése.** Óbecse levelezőnk jelenti: Mayer Ádám borbélysegéd még Szegeden meglöpté a vele együtt lakó Knezsevit Gyókö társát és azután onnan eltűnt. Knezsevics később Becsére jött munkába és itt véletlenül találkozott Majerrel, a kire alaposan gyanakodott. Jelentést tett tehát a rendőrségnél és a ház moztásakor csakugyan rá is találtak az elveszett ládára és annak tartalmára. Mikor Majer neszt vette s bajnak tartott Ó-Becséről és éppen szerencsésére, mert az nap érkezett a kulai szababírósg körözvénye is, amely letartóztatását kérte

— **Miletics eltartása.** Megemlékeztünk nemrégiben több szerb politikus azon óhajáról mely szerint adjanak pénzbeli segítséget Mileticsnek, az öreg agitátornak, a ki most meglehetősen szűk körülmények közt él. Minthogy a két szerb párt, a Zasztava és a Branik-párt gyűlölsége kiegyenlíthetetlen a Miletics megsegítése dolgában is lehetetlen volt a megegyezés s a két párt bizonyosan összeveszett volna ezen a kérdésen is, ha végét nem szakítja a vitának — legalább egyelőre — Mileticsnek a fia. Miletics Szlávko dr. az apja és saját nevében kijelenti, hogy az öreg Miletics existenciájának biztosítása végett semmiféle segítséget vagy évi járulékot el nem fogad. Hálás fiúi kötelességének tartja apját a saját erejéből eltartani: az apja adósságai azonban a multban, nem a családtól, hanem a szerb népért való politikai küzdelemben támadtak, ezeknek kiegyenlítését tehát a szerbek kegyeletére bizza.

* **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás** a torok és a légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe **Egger** kitűnő hatású **mell-pasztyillát**. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és széküldési raktár **Egger A. és fiai Nádor-gyógyszertára Budapesten Váci körút 17.**

CSARNOK.

Ós-Budavára.

— Török világ Magyarországon. —

Lesz tehát jövőre két budai várunk. Az egyik a régi, tul a Dunán, a Láncz-híddal szemben, — ez az új, — most, épülő királyi palotájával, függő kertjével, melancholikus csendjével. Két főpiacon farkasszemet néz egymással az ébredő

népzet zászlós honvédja, és elpusztult rendszer haldokló zászlóvivője. Ez a régi vár és ma már mégis ez az új. A régi bástyák csak itt-ott látszanak inkább díszül, a régi bástyájakat lerolderte az új nemzedék és a király palotáját nem a sáncz védi, hanem a nemzet.

A másik budai vár szintén most épül. Oda építik a kiállítás főszomszéd-ságába. E héten tették meg helyén az első kapavágást. S ez a másik, ez az új budai vár, ez lesz a régi, az ősi vár.

Ós-Budavára! Maga e szó is olyan, mintha üzenet volna a multból. Mintha ez volna az az üdvözlő, melylyel a a magyar nemzet dicsőséges multja köszönti a jövő esztendőben a szorgalmas jelent, mely megülve az ezredéges fennállás ünnepét, e nemzet minden kincsét odarakja a művelt világ elé:

— Ime ez vagyok ma!

S tul a modern kupolás csarnokokon, rámutat az ősi viharlata bástyafal közepén kiugró toronyra, melynek homlokán aranybetűkkel van kiverve: Ós-Budavára — büszkén ejtve a szót:

— Ime ez voltam a multban.

A mult és jelen. Modern értekezés a nemzet haladásáról a jelen versenyében, egy élni vágyó nemzet nemes harcaza a létért, melyben a fegyver az iparos száma, a harczmező pedig a műhely. Ez a nemzeti kiállítás.

A másik, Ós-Budavára, rege a multból, mit csengő rimbe szedett, a lantos dalos ajka, s pengeti hozzá azt a mélabus danát, mely lágyan sir, ha szerelmét dicséri, de csatogó viharba csap át, ha végsőben a haza.

Ez a rege most válik valósággá. A kiállításon tul, az állatkert és czélna szánt nagy területen építik fel nemzeti dicsőséges multunk emlékére Ós-Budavának egy részét, úgy a hogy állott harmadfél századdal ezelőtt, a török utolsó napjaiban.

Nagy gonddal, fáradsztó tanulmány-nal, a mi elpusztult műtörténelmi emlékeink gondos és fáradsztalan gyűjtésével már egy éve tervezik ezt festők, művészek, írók és műépítészek. Az ősi budai vár minden háza, minden épülete külön-külön tanulmány volt. Töredezett czimerek vallanak gazdáikra. Az építkezés bizarr, sajátosság, kovert. Régi uri magyar házak nyugodt egyszerűségét tarka színekkel, kiugró erkélyekkel, rácos ablakkal aggatta tele a törökök megszálló serege. A városbíró házában a budai basa székel. A régi rácz üzleteket örmény-és arabs kalmárok foglalták el az utca középeig teretgetve portékáikat. A templomok tornyáról leverték a keresztet, hogy helyet adjon a félholdnak, harangszó helyett a muezzin vontatott kiáltása száll alá a toronyból. A piacokon tarkállik a kelet népe, vásárt csapva, prédát osztva.

Igen, valósággal így fog felépülni Ós-Budavár, hogy visszatükröződjék benne ama kor élete, melyet a történelem „Török világ Magyarországon” néven nevez.

Hát nemcsak formákról, nemcsak épületekről van szó. Maga a vár házaival, bástyaival, mecsetét alakított templomai-val, minaretteivel csak korhű keretétül szolgál majd annak az életnek, melyet a maga eredetiségébe, sajátóságába visszaadni törekcsenek azok, akik magukra vállalták Ós-Budavára felépítését, és e nevezetes korszak életének bemutatását.

Nap-nap után más-más lesz a kép, mely a török hódoltság vészteljes napjait tükrözi vissza. Ma még diadalmas hadjáratról tér vissza a budai basa, és serege rablánczra fűzve hajtja maga előtt a rab-ságba került népet. A janicsárok zenéje harsogva kíséri a győzedelmes hadakat. Holnap a mecsetbe száll a basa, hogy hálát adjon Allah-nak a diadalért. Bogláros bégei, szerezsen testőrei kísérik és meghal-
jol előtte Ós-Budavára népe. Harmadna-

pon már harczai riadó veri fel a dözsölő janicsárokat és a tört bástyáreszen hősi küzdelem után vonulnak be a magyar hajduk, a félhold mellé tűzve a Szűz-Máriás magyar lobogot. És így tovább. A hadi képeket felváltja a budai polgárság akkori életének változatos megnyilatkozása. Vig szüretek, hangos zónaszóval, csengős, ekhós szekérrel, vagy talán egy-egy gazdag budai rácz lakodalmá, ismét másnapon a budai városbíró választása, és napról-napra újabb képekben mind az, ami jellemzi a kort es a benne élt embert.

Nehéz volna mindent felsorolni.

Korhű öltözetek, a régi világ zenéje — danája, művészek, jól begyakorolt ének és zenekarok és a látványosságokhoz szükséges, mintegy 300 gyakorlott közreműködő gyalog és lóháton lehetővé teszi, hogy e felvonulások, díszmenetek szemképrázató pompája, a várbeli épületek élethű keretével körülvé, a leghűbb alakban varázsolják elénk a mult e képeit.

Meseszerű lesz a családás, amint a látogató a legifjabb jelentől fényesen visszatükröző kiállítás területéről kilép és egy hidon áthaladva, mintegy varázstütesre, a családásig hűten utazott multban leli magát. Már Ós-Budavár kapujában janicsár-örség, vagy a hajduk csapata fogadja és átlepve a boltos-ives kapun, elébe tárul a régmúlt idők nyüzsgő élete.

A piacon zagyva lármában egyesül a kelet s nyugat prédaeső népe. Nyirott fejű, marcsona tatárok kínálják haracoslt prédájukat. Nyalka kurd-lovasok rablott paripákra alkuszának Potoaházy dölözguszárjaival. A piacra nyíló utcák boltjaiban arabs és örmény kalmárok kínálják portékáikat. Oszlopos csarnokok aljában fekete kávét szüresölnek az ősz-szakkallu török-urak s a csarnok előtt csengő dobszó mellett járják esábos táncukat a bajaderek. Nehány házat odább kurucz legények mulatnak a tárogató édes hangjainál.

De im egyszerre csend lesz. A múzeum szava hallatszik a minarett erkélyéről, az utca népet házaiba üzik kivont kardú janicsárok; megharson a kürt, megszólal a dob és méltóságos lassúsággal vonul fényes kíséretével a mecsetbe az utolsó budai basa

Gyönyörködve nézi majd ezt a mai kor népe, összehasonlítva a jelent, a multal, melynek eleven emlékeül épül a magyar dicsőség szimbolusa: a magyarság állam fentartó központja: — Ós-Budavára.

Virág Béla.

Törvényszéki csarnok.

Elfogott sikkasztó. Vajda Ferencz, ki Roheimi Károly és fiaí zombori czégnél mint irodai alkalmazott egy izben a czéget 800 ft erejéig megkárosította, annyiban különbözik a többi közönséges sikkasztóktól, hogy míg azok a Nemezis karja elől Amerikába vitorláznak, addig Vajda Berlint szemelte ki asyulmányak. E czélna Berlin, — hová Vajda még ez év április-ban szökött — egyideig meg is felelt, a rendőrségnek nem sikerült nyomára akadni, míg csak azt egy véletlen, de a tett elkövetője által előre láthatott esemény nem segítette volna; a sikkasztott összeg ugyanis elfogyott, s a hitel, melyet Vajda biztató szavaira és ígéreiteire nyújtottak némelyek, nem sokáig tartott. A vendégfős, kinél Vajda mintegy 2 hónapig étkezett és lakott fizetés nélkül őt földata a berlini rendőrségnél, a hol aztán Vajda kitérte és dolgára rájöttek s nem akarván bennünket egy ily rendkívül telemenyes és ügyes embertől megfosztani, őt a napokban Budapestre tolonczolták, honnan aztán gondos rendőri felügyelet alatt Zomborba hozták. A sikkasztó az ügyesség börtönében ül.

Nyiltér*)

Felhívás a hódásági megye-bizottsági tagok választási elnökéhez és a liberális választók egyik tagjához.

A f. hó 16-án Hódásághon Trischler Xav. Ferencz elnökle alatt megejtett megye-bizottsági tagok választása alkalmával a liberális tábor periodikus neves írója fényes talentumának oly bámulatos s a helybeli ügyvezett intelligenciának distinguált műizlésének megfelelő szellemi termékkel szolgált, hogy a kupaktanács elragadtatásában szünni nem akarólag tombolt és a nevetéstől tán most is csuklik. — Ugyanis a szavazatok összeszámolásánál az egyik szavazó-lapról kitént, hogy dr. Hoffbauer Miklós, Schumacher Jakab és Becherer Lőrincz a megye háza való pojáczák (fajankók). — Én részemről ezt szó nélkül nem hagyhatom, s hiszem, hogy társaimnak is lesz ez ügyszó szavuk.

Az elnök minden megjegyzés nélkül, benső örömmel, kéjittasan kétszer is felolvasta az illető szavazó-lapot. A nevet kiáltó elnöktől csak azt kértem: miért volt arra szükség, hogy csupán ezen szavazó-lapot kétszer is emelkedett hangsúllyal és mosolylyal kísérve felolvassa? S mint választási elnök, miért nem volt ez éretlen, otromba, neveletlen ficzkóhoz illő eljáráshoz dorgáló, rendreutasító, rosszaió szava?

Bizonyára azért nem, mert a központi megyei bizottság által kiküldött elnök hivatalának méltóságát fel nem foghatja. Az elvetemült, piszkolódó, névtelen lantost pedig felhívom a fajankók tánczának mielőbbi bemutatására.

Becherer Lőrincz.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

IRODALOM.

A „Vasárnapi Ujság” nov. 17-iki száma 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Az új francia kormány elnöke és külügyminisztere.” (Bourgeois és Berthelot arcképeivel.) — Longfellow költeményeiből: „A falusi kovács.”; „Karos székemen.”. Angolból Szász Béla. — Regény-tár: „Bácsy Jakab.”, „Regényes történet a XVII. századbeli hajdúvilágból. Irta Deli. (Túry Gyula és Dabisa Sándor herczeg rajzaival.) — „Kaukázusi elbeszélések.”, Irta Gynevics P. P. (képekkel.) — „Ki kopog? Mi kopog?”, Madártörténet. Irta B. Büttner Lina. — „Az utolsó lengyel király.”, Történeti rajz. — „A vámháztéri hid építése.” (Képekkel, Hány Gyula rajza és fényképek után.) — „Madagaszkárról.” (III. Ranavalomanjaka madagaszkári királyné arcképeivel.) — „Az angol miniszterelnök palotája.” — „Hadjárat a déli féltekén.”, (Szánthay István magyar festőművész levele Madagaszkárból, a harcztéren készített rajzaival) — „A madagaszkári hadseregek vezérei.”, (Duchesne tábornok francia és Ramahatra hóva vezér arcképeivel.) — „Prileszky Tádé.”, (Arcképpel.) — „Dr. Czako Kálmán.”, (Arcképpel.) — „Hunyadi László előadása Prágában.”, (Szilágyi Arabella jellemképeivel.) — „Pálmay Ilka.”, (Arcképpel.) — Irodalom és művészet, Közintézetekes egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. érdekes rovatok. — A „Vasárnapi Ujság”

előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok.”-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Büpest, egyetem u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Hirdetések

15842. sz.

tkv. 895

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Alföldy Árpád ügyvéd végrehajthatónak Barásevits István végrehajtást szenvedő elleni 5 frt ügygondnoki díj és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő Ns.-Milittsen fekvő a nemes-milittesi 1442. számú tkjvben foglalt Barásevits Sztipán nevén álló A 1898/c hr. sz. 2 hold 400 □-öl szántóföldre az árverést 429 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898 évi február hó 10 ik napján délelőtti 10 órakor Ns. Militts község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zombor 1895. évi október hó 29. napján,

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány

kir. tszéki bíró.

14435 sz.

tk. 95.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dusanics Tósa végrehajthatónak Vranics Vaszó végrehajtást szenvedő elleni 87 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő a zombori 1166 stjtkvben foglalt Vranics Dömötör és Vranics Vasza nevén álló A + 3456-3458 hr. 35 öi. sz. egész ház és hozzártartozó 140¹/₂ □ öl beltelekre, az 1881 60 t. cz. 156 §-ának. c. pontja alapján 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895 évi december hó 11-ik napján délután 3 órakor ezen tkvvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1895 évi október hó 21 napján.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. törvénzéki bíró.

Birtokvétele.

Készpénzfizetés mellett ke-restetik azonnali megvételre

egy nemesi birtok

100.000,

egy uradalom

350.000 frtos árban

és egy

erdő-birtok

1 — 1½ millió forintig.

Ajánlatok csakis birtokosoktól alulirothoz intézendők:

Patz Richard,

Bécs, Margarethenstrasse 12.

**Mária-
zell**

**Gyomor-
cseppek**

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átfolytalan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fejfájás, savanyú, felbőgögés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgás, undor és hányás, gyomorgörgés szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillisták, májbajok és hámorholáknál.

Említtét bajknál a **Máriazell gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi foraktár: **Török József** gyógyszerüzára **Budapest, Király utca 13. sz.**

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A **Máriazell gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Galle E. és Schvarcz Emil gyógyszerüzárban Zombor. Rátay J. gyógyszerüzárban Apátin. Balogh Gy. gyógyszerüzárban Petrovasszéli és Barakovits L. gyógyszerüzárban Szt.-Tamás.

Valódi párisi gyártmány eredeti csomagolásban. Jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halbőlyag tucatszámint. Eredeti csomagolásban	1.—6.—
Capotes americans (rövid)	2.—6.—
Párisi női szivacska	2.—6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium oclustivum (Peliporusz)	
Menzinga tanár szerinti vétele	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelek „Diana-öy” minden hólyagnak nélkülözhetlen!	3.50—5.—
Gyűjtemény uraknak	3.—10.—
10 irtnyi megrendelésnél 10—15 árkedvezmény. Megrendelések pontosan és díszesen eszközöltek.	

KELETI J. csász. és kir. szab. kötszergyártó, Budapest, IV. Kőrhg. utca 17 és Páris Rue Martelle 39. Árjegyzék ingyen zárt borítékban.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdaccai.)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben fejlebb becsülnedők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használva, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmazó, csak 1 forint o. é.

Óvás! Utazásoknál különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan Neustein Erzsébet-pilulát. Valódi csak, ha minden doboz vérvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipó” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényeszközleg védett csomagjaink aláírásunkkal van ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

„Szent-Lipóthoz” címzett gyógyszerára WIEN, I. Plankengasse 6.

Raktár Zomborban:

Schwarz Emil gyógyszerárában.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár,

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL.“

Vértisztító labdacsok, ezelőtt **általános labdacso**k neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örveendek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszorból készlet nem volna található.

Számítalan orvos által ezen labdacsok háziszorú ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértululások, aranyér, béltétlenség, s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsékélyebb fájdalmakat sem okoznak és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészszögök visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlni.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatatlan vértisztító labdacsoházt utánvételel. Fogadjaz uton is legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földnél, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akaratá volt, hogy az ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: En gyermekágyban meghűltem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsoi csakis meg mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt e'ért orszerez. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészszögük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Kínficz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagyáném nevében. Az illeto 5 éven át szenvedett gyomorhuruból és vizkóragságnál, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kaptam az ön kitünő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legjobb tisztelettel Weinzzettel Jozefa.

Eichengraberamt, Göhl mellett, 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulírott ismétlen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsok értéke feltett és azokat, ahol csak alkalmas nyílik, a szenvedőknek legmélyebben fogom ajánlni. Ezen hálaíratom tetszészerinti használására Önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönetem, hogy egy gyomorhajót, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyani, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwick Anna.

Ezen vértisztító labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle**, az „aranybrodalmi almához” címzett gyógyszerárban. **Bécsben. I., Singerstrasse 15. sz. a.** készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összegz előbbeni beküldésnél (mi legjobban pósta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldésel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utózatnak; ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utatitása a Pserhofer J.

névaldírassal fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü liquor. Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai közsvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb gyors és biztos hatású legjobb és ezúzos bajok, u. m.: gerinczagy bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine ideges fogfájás, főfájás, fűszaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hossza óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított szelencével 2 frt.

Általános tapasz Stuedel tanártól. Útés és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál ujkkucsz, sebes- vagy gyuladt-mell vagy másily bajknál mint kitünő szer: lön kipróbálva 1 tégely 50 kr., Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsöggel 40 krajczár bérmentve 65 kr.

Utifüvedy, egy általánosan ismert kitünő háziszor, hurut, rekedtség, görögcsés köhögés stb. ellen, egy üvegeske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50.

Élet-eszencia (prágai csöppek) megronított gyomor, rossz emésztés és mindenemü altesti bajok ellen kitünő háziszor. 1 üvegesével 22 kr., 2 üveg 40 kr.

Altalános tisztító-só Burlich A. W.-től. Kitünő háziszor a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés gyomorgöres, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Angol csodabalsam, egy üveg 50 kr. egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelt és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentes küldésel 65 krajczár.

Stoll-féle Kolapraeparate, kitünő szer gyomorhaj és ideg rendszer ellen. 1 ltr. kola-Eliciz vagy bor 3 frt, 1/2 ltr. 1 frt 60 kr., 1/4 liter 85 kr. Kaiser Kola — Eliciz üvegekben á 5 frt 50 kr., — 3 frt, — 1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kiváló szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheuma stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. — Póstatn megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. Bérmentes csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltetebbek. Budapestben kapható: **Török** József gyógyszerész úrnál, Király-utca 12. sz.